

Vesta cumplessiva sin il traffic public

Incumbensa parlamentara da deputà Reto Cramerì (PCD Belfort)

DA MARTIN CABALZAR/FMR

■ **La regenza grischuna è pronta d'acceptar l'incumbensa da deputà Reto Cramerì (PCD Belfort) concernent ina vista cumplessiva dal traffic public en il chantun Grischun. L'incumbensa è vegnida consignada da betg main che 80 deputadas e deputads.** Sco ils incumbensaders taxescha era la regenza l'attractivitat dal traffic public cun chadainas da transport sveltas sco er cun trens e bus moderns sco incumbensa permanenta. Perquai haja ella era fixà la promoziun dal traffic public sco element essenzial da las finamiras centralas da svilup en il program da la regenza 2021–2024.

La regenza accepta l'incumbensa

La regenza è perquai pronta d'examinar las propostas fatgas dals moziunaris en connex cun la revisiun totala da la lescha davart il traffic public ch'è en preparaziun. La finamira saja d'amplifitgar sistematicamain tenor ils basegns futurs dal martgà il sistem dal traffic public. Quai duai succeder en coordinaziun cun la Confederaziun e cun ils chantuns ed ils pajais vischins.

Resguardar vul la regenza era las tensiuns da la politica dal clima e d'energia en il sector da traffic, resguardond ils effects da novas tecnologias sco per exempel l'electromobilitad (cumbinada) e da bus autonomi.

La regenza è pronta da far in'examinaziun cumplessiva per la promoziun dal traffic public e da preparar ina revisiun totala da la lescha vertenta.

Planisaziun a lunga vista è necessaria

Tenor il moziunari *Reto Cramerì* vul la promoziun dal traffic da persunas e da rauba sin la viafier era proteger l'uman e ses ambient, spargnar ed utilisar l'energia a moda economica sco era coordinar il traffic public e privat. Per cuntanscher questas finamiras saja indispensabel da planisar a media ed a lunga vista pussaivladads per mantegnair ed optimar la purschida. Dapi la missiva da 2012 davart la planisaziun da novas colliaziuns da traffic da l'onn 2012 saja la mobilitad sa sviluppada vinavant rasantamain. En quest connex aveva la regenza g'è examinada differents projects e dividì quels en trais categorias da prioritad e relevanza.

Prioritads da la regenza

La regenza constatescha che la missiva davart la planisaziun da novas colliaziuns da traffic ch'i sajan gia vegnidas fatgas lavurs preliminaras per planisar a media resp. a lunga vista novs trajects da traffic. Per concretisar ed actualisar la planisaziun stoppian cunzunt ils novs trajects vegnir examinads anc ina giada. Alura stoppian ils projects empermettents vegnir promovids en cooperaziun cun la Confederaziun en il rom da la planisaziun naziunala per amplifitgar la purschida.

La finamira prioritaria dal Grischun saja da megliarar gia a curta ed a mesa vista la purschida da viafier e d'access ils pli impurtants da Turitg, resp. S. Gagl resp. da Milaun–Tirano/Clavenna. Gia l'onn 2011 haja la regenza plinavant approvà il concept «Retica 30» che prevesa in urari da tact da mes'ura sin las lingias las pli impurtantas entaifer il chantun. L'onn 2019 è quest concept vegnì sviluppà vinavant a «Retica 30+». Quel stipulescha d'amplifitgar la purschida da la viafier e dal bus ad in tact da mes'ura sin las lingias impurtantas dal traffic public en il Grischun sco er da megliarar las purschida sin tschertas lingias d'access regionalas. Plinavant duaja vegnir procurà per il material rullant supplementar per la Viafier retica e per la Viafier Matterhorn Got-tard sco er amplifitgà l'infrastructura per realisar quest program e per augmentar la stabilitad dal traffic public.

La regenza duai uss vegnir incumbensa da suttametter al Cussegl grond in rapport e da far propostas concernent il svilup da la purschida entaifer ils proxims diesch onns sco era d'elavurar opziuns a lunga vista per l'avertura da novas colliaziuns da traffic. En quest connex duain era las imaginaziuns davart l'avertura ed amplifitgaziun da la purschida en ils territoris periferics vegnir examinada e concretisada. En connex cun quest'examinaziun generala menziuna Cramerì er intgins projects concrets sco la colliaziun da viafier Scuol–Damal, la Porta Alpina, la colliaziun da la Mesolcina cun Tilo, colliaziuns directas cun Turitg, S. Gagl e la Svizra centrala sco era l'estensiun da l'urari da tact da mes'ura.